BUDAPEST, 1943. NOVEMBER 10. — III. ÉVFOLYAM 46. SZÁM

ÁRA: 30 FILLÉR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

A TILTOTT VÁROS

MÁRVÁNYHÍD VEZET a pekingi Tiltott Város belső szentélyeibe. A sárkányos oszlopokon túl, óriás oroszlánszobrok védik a Menny Fiának elárvult otthonát...

↑A JÁSPIS-BUDDHA, a Tiltott Város legféltettebb kincse. A szobor valószínűleg tibeti eredetű. Az istenség mosolygó arca a keleti művészet tökéletessége. Buddha öltönyét felbecsülhetetlen, ritka drágakövek ékesítik.

A MÁRVÁNYPAGODA mint kinyílott, hófehér lótuszvirág emelkedik az ég felé. A nyíló lótusz a tisztaság jelképe

A „BOLDOG ESZTENDŐ" CSARNOKA. Itt mutatták be a kínai császárok az aratási áldozatot. Mélykék a csarnok cserépfedele, vörösek az oszlopok, zöld és sárga a falfelület és a sok ívhajlás a ragyogóan világító fehér márványlépcsőzet fölött...

EREDETI KÉPSOROZAT A KINAI CSÁSZÁROK ELZÁRT OTTHONÁRÓL

Sok évezredes, bámulatra méltó kultúra emlékeit őrzi Peking, a Kelet legnagyobb csodavárosa. A császárság bukását követő zürzavaros forradalmi évtizedekben sokat szenvedett a kínai főváros, de a japán megszállás óta a béke áldását élvezi s újra felvirágzott. Milliók forgalma kavarog színesen az utcákon s a hatalmasan fellendült forgalomban csak a város közepe csöndes, ahol széles falak és magas bronzkapuk mögött a Tiltott Város terül el... A kínai császárok éltek a sziklakockákból összerakott falak mögött s halállal lakolt minden ember, aki a várkapukon illetéktelenül átmerészkedett! Az egyszerű kínai még ma is alázatosan meggörnyedve oson el a bejáratok elé épített félelmetes őrszobrok előtt. Valóságos álomországban éltek itt a Mennyek Birodalmának uralkodói, — de most már elhagyottan állanak a tündérpaloták s a lelakatolt kapukon túl feketeruhás kínai papok őrzik a mesés műkincseket és a dicső mult emlékeit...

A pekingi Tiltott Városról készített felvételekben a világ legrégibb élő kultúrájának legnemesebb alkotásait mutatjuk be a Magyar Futár olvasóinak.

ITT A VILÁG KÖZEPE!... A Menny temploma előtt, a márványlapok köralakú találkozóhelyén van, évezredes hit szerint a világ közepe. Kínaiak és japánok egyforma tisztelettel néznek a csodálatos helyet...

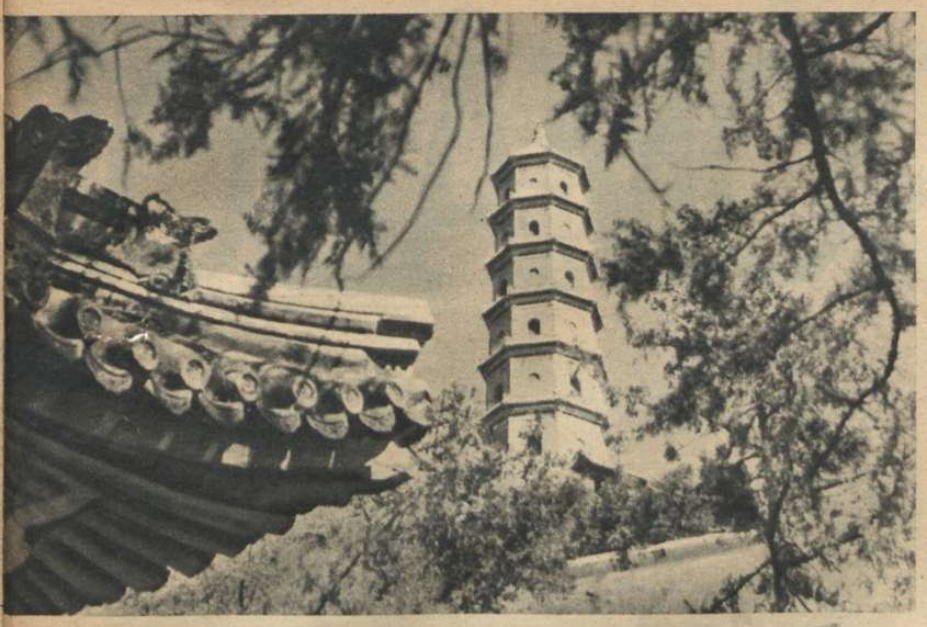

A „CSODÁLATOS PAGODA". Zöld és arany színekben pompázik a karcsú épület, amelynek tökéletes arányait a kínai költők annyiszor megénekelték ←

A „TELIHOLD-HÍD". Csodálatos íve úgy tükröződik a vízen, mintha állandóan a hold úszna a tó fölött... ↑

A CSÁSZÁROK KIHALLGATÁSI TERME. Régi, szépművű lakattal zárják le a papok a történelmi termet s csak a márványrácsozat résein át lehet megcsodálni a kínai pompát... ↓

MŰVÉSZI NAPÓRA a Tiltott Városban. Több mint ezer éves...

A „JÁSPIS-FORRÁS KERTJE". Az ezeregyéjszaka meséi elevenednek meg a Tiltott Város parkjában. Kien Lung császár a sötétzöld színű tavat „az ég alatti első forrásnak" nevezte el. A kínai szerzetesek gyakran keresik fel ezt a helyet, elmélkedni a lélek és a halhatatlanság titkairól. A béke kulturáját ápolták a kínaiak s a békétlenség rombolta szét évezredek munkájának eredményét...

A TEMPLOMOK ÉS KAPUK ELŐTT, a falak mentén, az erkélyeken őrzött hatalmas aranyozott bronzvedrek, régi szertartások kellékei voltak. Különös, ijesztő torzalakok díszítik ezeket az évezredes, áldozatok bemutatásakor használt bronzedényeket

RÓMÁBÓL

Rend és nyugalom jellemzi

az olasz főváros belső életét.

Róma nem megerősitett város

A VATIKÁNVÁROS felségjogát és területi sérthetetlenségét tiszteletben tartják a német csapatok. A tényekkel ellenkező külföldi propaganda hireket, a Vatikán is megcáfolta...

A PIAZZA COLONNA EGYIK PALOTÁJÁBAN SZÉKEL A KÖZTÁRSASÁGI FASISZTA PÁRT RÓMAI SZERVEZETE. Az erkélyen Mussolini képe, a kapu előtt páncélos demonstrálja a fasiszták honvédő akaratát. Az olasz kurabinierik, egyszerűbb egyenruhában, politikamentes rendőri feladatokat teljesitenek Róma utcáin.

OLASZ EJTŐERNYŐSÖK MUSSOLINI KÉPÉVEL DISZITETT KOCSIJA. Uj zászlót lenget a szél a gépkocsin. Átvonuló német SS-katonák kérnek az olaszoktól bajtársi utbaigazitást.

AZ ÉLELMES RÓMAI MUNKÁS. Kis veteményes kertet létesitett gyorsan egy kőműves a város belsejében a megkezdett, de abbahagyott házátalakitás helyén.

A DOHÁNYTŐZSDÉK ELŐTT SOK EMBER SZORONG... Néhány cigarettáért órákig elvárakoznak.

MUSSOLINI ÉPÜLETEI... Rómában egész városrészeket épittetett ujjá az olasz nép legnagyobb fia s ezek az egészséges, modern lakónegyedek Benito Mussolini alkotó erejét hirdetik!

JELENTIK:

s csak rendvédő osztágok tartóz-

kodnak falai között. Megszűnt

az örök város katonai jellege...

A FELSŐVEZETÉKES OMNIBUSZ ÚJ JELENSÉG A RÓMAI UTCÁKON. A villamosok nem közlekednek, de az elektromos omnibuszok gyorsan bonyolitják le a forgalmat.

A VIA NATIONALE RÓMA FŐUTJA.

BÉKÉS NYUGALOM A RÓMAI UTCA. Benzin nincs, a gépkocsik eltüntek, de fegyvert csak rendőr visel.

A RÓMAI NÉMET KÖVETSÉG ELŐTT, állandóan az olaszok szívei várják bebocsájtásukat. A legtöbben Román kivül tartózkodó hozzátartozóikról kérnek felvilágositásokat és hireket.

AZ OSTIÁBA VEZETŐ ÚT MENTÉN a rövid harc szomorú emlékei hevernek. A Badoglio kormány csapatainak szétlőtt és elhagyott harckocsijain a római gyerekek játszadoznak.

RÓMA UTCAI ÁRUSAI kinálgatják a járókelőknek a női facipők összes kellékeit. Fatalpat, szallagot, szöget vásárolnak az asszonyok s otthon a saját izlésük szerint állitják össze a kopogó cipőket...

ROHAM ELŐTT. Az ejtőernyősök a hozzájuk beosztott rohamágyúval megközelítették az angolszászoktól megszállt kis olasz városkát. A parancsnok feszülten várja, hogy járőrei mikor kapnak tűzet...

NÉMET EJTŐERNYŐS OSZTAG szállott le az angolszász frontvonal mögé s makacsul védett hosszú ideig egy fontos helyiséget. Az osztagparancsnok az ellenség mozdulatait figyeli

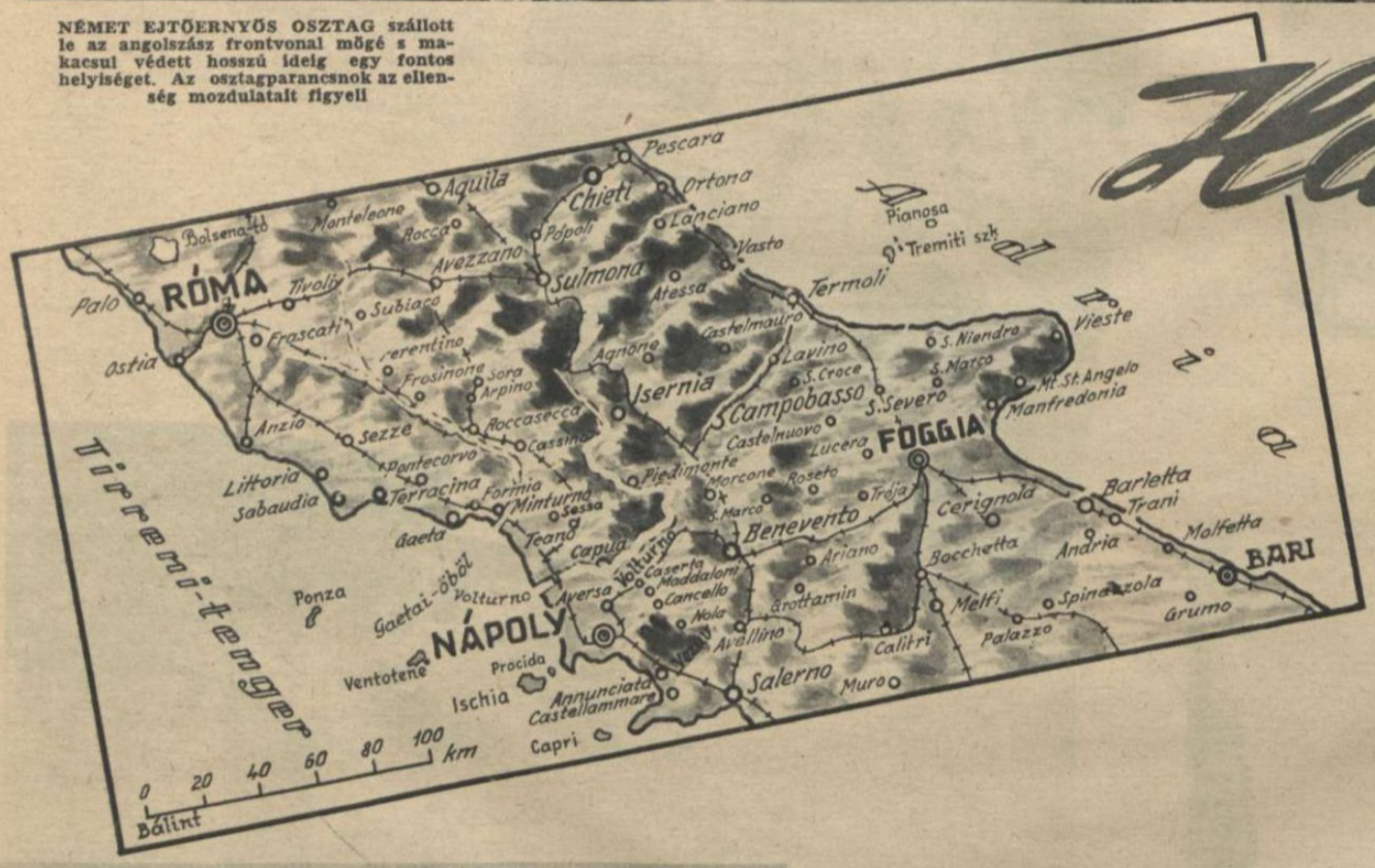

Harcok a

Délolaszországban a Volturno felső folyásának mindkét oldalán, az angol és amerikai csapatok hetek óta próbálják a döntés kierőszakolását a nehéz hegyes terepen. A német biztosító vonalak a magasabb hegyek szegélyein húzódnak s a kemény küzdelem a kiépített állások előterében folyik. A sűrűsödő angolszász támadások következtében a harci helyzet tovább bonyolódik. A nehéz tüzérség és a páncélos erők felvonultatása, a tömegtámadások megkezdésének előjele. A volturnói csata három amerikai ezred rohamával indult meg, de Clark tábornok kötelékei az első fordulóban súlyos veréséget szenvedtek. Az utolsó hónap tanulságai szerint, az angolszászok délolaszországi hadjárata igen lassan mozog előre, a németek által választott fő harci vonalig...

KÉSZENLÉTBEN az ikergéppuskánál, a mélyrepülésben támadó amerikai gépek fogadására...

HARCKOCSIK gördülnek a hágókon át az első vonalba

PÁNCÉLOSHARC A HEGYEKBEN. Az angolok a fővonalon vonulnak fel s a tökéletesen álcázott német harckocsik az oldaltámadás parancsát várják...

KÖNNYŰ NÉMET GRÁNÁTVETŐ
lövi a brit előőrscsapatokat

A HERMANN GÖRING HADOSZTÁLY rohamágyúi bevetésre készen állanak a Volturno völgyzáró állásában

Volturno völgyében

AZ OLAJFA ÁRNYÉKÁBAN. Német páncélos kötelékek védik minden meglepetés ellen az összes észak felé vezető utakat

AMERIKAI LIGHTNING repülőgép, a délolaszországi tengerparton, a légiharcban győztes német vadászrepülővel

A NÉMET NEHÉZTÜZÉRSÉG gránátesőt zúdít egy előretörő amerikai oszlopra

NAGY ESŐZÉSEKET jelentenek a délolaszországi frontról, amelyek megnehezítik a gépesített alakulatok mozgását...

ÖRÖKÖS ÉBERSÉG a gaetai öbölben, ahol az angol hadihajók a szárazföldi célok nagy távolságból való belövésével kísérleteznek...

MAGYAR ŐSZ

Aszmann Ferenc pályadíjnyertes műve a Magyar Amatőr Művészfényképezők Országos Szövetségének Nemzeti Fényképkiállításán

HÉTRŐL HÉTRE

V

Rfi

Spiridonovka 17

alatt élt, a moszkvai üzletemberek villanegyedében, még a cári korszakban, Rjabusinszki, a milliomos kupec. Okos ember volt ez a Rjabusinszki, mert nem a saját ízlése szerint építtetett hajlékot magának, hanem megvásárolt egy ősparkot s rábízta a legkiválóbb orosz műépítészre, hogy sikeritsen neki komoly, gyönyörű palotát a spiridonovkai telekre. Rjabusinszki elutazott Szibériába, marhacsordákat vásárolni a sátorlakó mongol és burját hercegektől s mire hazajött, készen állott a berendezett tündérpalota. Örült Rjabusinszki a hatalmas termeknek, a csipkék, a selymek, a nemes öreg bútorok sokaságának, hiszen lefőzte négy híres, szintén milliomos testvérét, akik drága kőházakban laktak ugyan, de elkövették azt a megbocsájthatatlan bűnt, hogy újgazdagok módján belebeszéltek az építőmesterek és lakásberendezők dolgába... Rjabusinszki boldog volt, amíg meg nem halt olyformán, hogy kitört a vörös forradalom s a „burzsuj"-kereskedőt, kihallgatás közben, kézen-közön agyonlőtték... A Spiridonovka 17 a szovjet tulajdonába került. Enyhén kirabolták az első időkben s azután belepte széles bejáróját a gaz, amíg a remek épületet felfedezte a nagy Florinszki, a szovjet első ceremóniamestere. Ez a Florinszki úriember volt, az apját a vörösök kivégezték, ő pedig, mint a cári udvar körül felnőtt, jómódorú fiatalember, felajánlotta szolgálatait a Kremlbe költözködött bolsevista vezéreknek. Kellett akkortájt az olyan ember, aki ismeri a finom külsőségeket... Florinszki jelentette, hogy a Spiridonovka 17, egy kis javítás után kiváló hely lenne olyan külföldi diplomaták fogadására, akikkel nem akarnak a Kreml termeiben tanácskozni. A terv megvalósult s Florinszki beköltözött a palota egyik szárnyába házigazdának. Florinszki is boldog volt, amíg meg nem halt olyformán, hogy a hírhedt „trockijista összeesküvés" liquidálásának buzgalmában, az ünnepélyesebb cécókról újra megfeledkező vörösök, bizony kézen-közön kivégezték a ceremóniamestert is... A kétszer elárvult Spiridonovka 17 termeiben zajlott le az angol, amerikai, szovjet és kínai tanácskozás s onnan röpitették világgá a záróközleményt, amellyel egy álló hét óta lázasan foglalkozik az egész világ. A Spiridonovka igazán híres lett s ki beszél már — Rjabusinszkiről és Florinszkiről?...

Ismernie kell

természetesen minden értelmes, gondolkodó magyarnak, a moszkvai megállapodások igazi lényegét, mert csak az erők, tények és irányzatok gondos lemérése alapján számolhat minden egészséges nemzet a jövendő esélyeivel. Az első és legfontosabb tény az, hogy Molotov Eden és Cordell Hull a három óriás birodalom nevében, valóban megegyeztek egymással olyformán, hogy a legkényesebb kérdésekről csak a véleményeiket cserélték ki, a nehéz kérdéseket bizottságok elé utalták s a könnyű kérdésekben döntöttek... A moszkvai tanácskozás sorsa eldőlt abban a percben, amikor Molotov azt indítványozta, hogy először a katonai kérdéseket tárgyalják le s csak azután térjenek át a politikai helyzet megvitatására. Furcsa sorrend volt ez a külügyminiszterek értekezletén, de rendkívül kedvezett Szovjetoroszországnak. Miért nincs komoly második front? — kérdezhette a szovjet. Miért viseli a háború főterhét Szovjetoroszország? Mi lesz a szállításokkal? Hogy akarják az angolszászok megrövidíteni a háborút? Mikor kezdődik a nagy támadás nyugaton? Miért ne lehetne használni a Dardanellákat? Hogy akarják legyőzni a szövetségesek Németország szárazföldi seregeit?... Az ilyen idegfeszitő, súlyos és veszedelmes kérdések elvi elhárítása után, már valóságos gyönyörűség lehetett engedni sokat és bőven a politikai síkon... Megegyeztek a tárgyaló felek abban, hogy rendszabályokat léptetnek életbe a háború megrövidítésére, leszögezték, hogy az angolszászok és a szovjet szoros együttmunkálkodására szükség lesz a háború után s kölcsönösen megfogadták egymásnak, hogy a háborút Kínával együtt, a feltételnélküli fegyverletételig folytatják. A közös cél érdekében együtt járnak el s Londonban együttes tanácskozó bizottságot létesítenek, az európai kérdések tanulmányozására és közös javaslatok előterjesztésére. A népszövetség valamilyen formájú feltámasztásának gondolata halványan felcsillan abban a határozatban, hogy a három kormány képviselői elismerik a szükségét egy általános nemzetközi szervezet létesítésének, amelyben a háború befejezése után, minden kis és nagy állam tag lehet... Elhatározták még azt is Moszkvában, hogy az ellenségeskedések megszüntetése után, a szövetségesek nem használják fel haderejüket más államok területén belül, kivéve azt az esetet, hogy megállapodásaik végrehajtására, haderőt kellene igénybevenni... Ez a komoly lényege a moszkvai tanácskozás zárónyilatkozatának s nem csoda, hogy a svéd sajtó állítása szerint, a hosszú irásműben az a fontos, — ami nincs benne...

Nem maradt ki

azonban a moszkvai szövetséges-nyilatkozatból a demokrácia értelmezésének kézzelfogható magyarázata! Megirták világosan a receptet a győzelem esetére, átmenetileg az olasz nemzet szomorú sorsára alkalmazottan. Ahogy mondják, — a fasizmust minden formájában meg kell semmisiteni; megszüntetnek minden fasiszta eredetű intézményt és szervezetet, minden fasiszta érzelmű embert eltávolitanak a közigazgatásból és nyilvános jellegű szervezetből, letartóztatják a fasiszta vezetőket és tábornokokat, háborús bűnösség címén és „feljogositják az olasz népet, fasisztaellenes politikai csoportok létesítésére..." A legangyalibb ennek a bosszúhadjáratot hirdető rendelkezésnek zárómondata, amely igy hangzik: „Ez a határozat egyáltalán nem érinti az olasz népnek azt a jogát, hogy maga válassza meg kormányformáját..." Szólott imigyen a demokrácia: — ha azt választod, amit én parancsolok, akkor szabad vagy miként a kismadár... Érdekes, hogy Moszkvában a tanácskozó szövetségesek kifejezték „óhajukat", a szabad és független Ausztria visszaállitására, avval a feltétellel, hogy az osztrák nép „hozzájárul" tevékenyen az angolszász-szovjet győzelem kivivásához. Koronája ennek a fejezetnek az az igéret, hogy a tengelyhatalmak oldalán „kegyetlenkedő" tiszteket, katonákat és pártembereket, a fegyverletétel után visszaküldik azokba az országokba, ahol cselekedeteiket elkövették, hogy a helyszínen ítélkezzenek fölöttük... Arról nincs szó s hang, hogy a katyini tömeggyilkosokat hol vonják felelősségre s az emberi kultúrának és erkölcsnek milyen végrehajtó hatalommal rendelkező fórumai védik meg majd a jövőben a kisebb nemzeteket s a haladás harcosait, a nagyhatalmak brutális elnyomásától!...

Betűtengerbe

veszett el a moszkvai határozatok világos áttekintése. Valósággal rázuhog Európára a magyarázatok végtelen özöne, s a homályos mondatok még homályosabbak lettek a reájuk fröcscsentett értelmezésektől. Hatalmi harc alakult ki a szövetségesek moszkvai határozata körül, amelynek központjában a szovjetbefolyás általános növekedésének kérdése áll. Angliában, Amerikában és a semleges államok közvéleményében úgy oszlanak meg a frontok, ahogy az emberek a bolsevizmusról gondolkodnak. A zsidó befolyástól mérgezett sajtó őrjöng örömében, a hazafiak, a nacionalisták, a keresztény kultura hivei és a konzervatívabb társadalmi rétegek pedig világosan kifejezik súlyos aggodalmaikat. Annyi bizonyos mindenki előtt, hogy a szovjet nem engedte meg a határkérdések tárgyalását s határozottan elutasított minden olyan szövetségi tervet, amely számításait a jövőben megzavarhatná. Londonban azt irják, hogy „a balti államok aktái véglegesen lezárultak" s a moszkvai Pravda avval erősíti meg a hírt, hogy Esztonia, Lettország és Litvánia lakossága már alig birja kivárni a vörös hadsereg bevonulását, — amiből nyilvánvalóan egy szó sem igaz!... A Times megállapitja, hogy „Európa jövőjét a nagyhatalmak törvénye szabja meg s ehhez mindenkinek alkalmazkodnia kell..." Még nyersebb, imperialistább az Observer, amely kifejti, hogy „a kis népek önrendelkezési joga elavult gondolat", s Európa csupa kis népekből áll, — még a franciákat és az olaszokat is beleszámítva, — tehát az egyetlen életlehetőségük egy föderáció, valószínűleg Szovjetoroszország védőkösége alatt... Amerikában több szenátor hevesen tiltakozik a moszkvai határozatok ellen, avval az indokolással, hogy az angolszász kiküldöttek feladták teljesen a Balti államokat, Lengyelországot, Keleteurópát és a Balkánt s evvel új önvédelmi háborúk magvát vetették el... Teljes a zavar az európai emigráns kormányok köreiben, mert százszor megbeszélt ügyeikről egyetlen mondatot sem foglaltak a moszkvai záróközleménybe. A földgömb másik felén gazdagon élő Amerika, a birodalombirtokos szigetország Anglia és az ázsiai jellegű Szovjetoroszország, fenntartották maguknak az elméleti jogot, hogy kizárólagos érdekeik szerint döntsenek — Európa sorsáról...

Az igéreteknek,

amelyek a moszkvai jegyzőkönyvet itt-ott diszitik, nincs semmi biztositéka, mert a „világprogramnak" közzétett megállapodást Anglia, Amerika és Szovjetoroszország kormányai nem ratifikálják, egyébként is az Egyesült Államokban a szenátus kétharmados többsége szükséges minden nemzetközi kötelezettség vállalásához, amit Wilson sem tudott annakidején összeszedni... Megmarad tehát bizonyosságnak minden fenyegetés, de azokat úgyis elhiszi Európa, az ünnepélyes kormányjóváhagyások nélkül is. A kis népek tudomásul vehetik, hogy a Potomac hajón megfogalmazott Atlanti bulla szabadságot és függetlenséget igérő pontjai, elmerültek az események viharos tengerébe. A moszkvai egyezmény óta tilos a kisebb államok szövetségi összeállása is életjogaik védelmére, pedig még nem is olyan régen, Eden lord angol külügyminiszter, egy hozzáintézett parlamenti kérdésre azt a választ adta, hogy Anglia hivatalosan ajánlja Európa kisebb népeinek az önkéntes federatív megoldást... A szovjetsajtó hangján megérződik a győzelem elégedettsége. A Balti államok és a finn Karélia népéről, már mint „szovjetpolgárokról" irnak Moszkvában, Törökország ellen pedig éles és haragos kitörések hangzanak el. Kairóban Eden lord tárgyal a török külügyminiszterrel s Angliában Churchill miniszterelnök a célok váratlan korlátozásával kijelenti; hogy „Angliának gondoskodnia kell a világ jövőjének alakításáról, legalább is olyan mértékben, amennyire hatalmában áll és amennyiben ez brit kötelességnek tekinthető..." Ennek a meglepő mérsékletnek és visszahúzódásnak csak európai indoka és értelme lehet. Egyébként az angol sajtó közli, hogy nem igaz az a szállongó hir, mintha Winston Churchill és Sztalin csak most küldöttek volna egymásnak szivélyes üzenetet, mert az utolsó 14 hónap folyamán, „az angol miniszterelnök száznál több személyes levelet váltott Sztalinnal..." Mindebből pedig az következik, hogy az európai népek a szabadság, az önrendelkezés és a nemzeti kultura szent jogait, csak saját áldozatos erőfeszitésükkel védhetik meg, a halhatatlan nagy emberi eszmék további szolgálatára!..

SVÉD — MAGYAR válogatott labdarugó mérkőzés

A magyar és svéd válogatott labdarúgó csapat

SVÉDORSZÁG—MAGYARORSZÁG 7:2 (2:2)

Ködös vasárnap délután játszottak a svédek a magyar hivatásos labdarúgókkal és 40.000 néző előtt katasztrofális vereséget mértek reájuk. Ez a mérkőzés a sportszerű életmód, komoly és kemény edzés diadala volt.

A Kormányzó Úr és a svéd követ megjelenik a díszpáholyban

Igy kezdődött. Mies (Németország) játékvezető sorsol

Magyar

Itt még a svédek védekeztek

Ez nem gól!... hanem csak egy, a sok kapufára lövés közül

Sjöberg kezéhez biztosan ragad a labda

Egresi nagy lövése sem talált a svéd kapuba

A csalódott tömeg

A FELAVATÁS ÜNNEPSÉGÉNEK KÖZÖNSÉGE
Tasnády Nagy Andrásnak, a Képviselőház elnökének megnyitóját hallgatja

Képhiradó

A KORMÁNYZÓ ÚR JELENLÉTÉBEN AVATTÁK FEL A LÓNYAI-UTCAI ÚJ REFORMÁTUS GIMNÁZIUMOT

FELAVATTÁK A FERIHEGYI MŰUTAT

AZ ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁS ELŐTT a sajtó képviselőinek bemutatják az út egyes szakaszait →

ZSINDELY FERENC kereskedelmi miniszter megnyitja az új utat ↓

A FŐÚTVONALAT A FERIHEGYI REPÜLŐTÉRREL ÖSSZEKÖTŐ ÚJ ÚTSZAKASZ a legkorszerűbb útépítési módszerekkel készült el

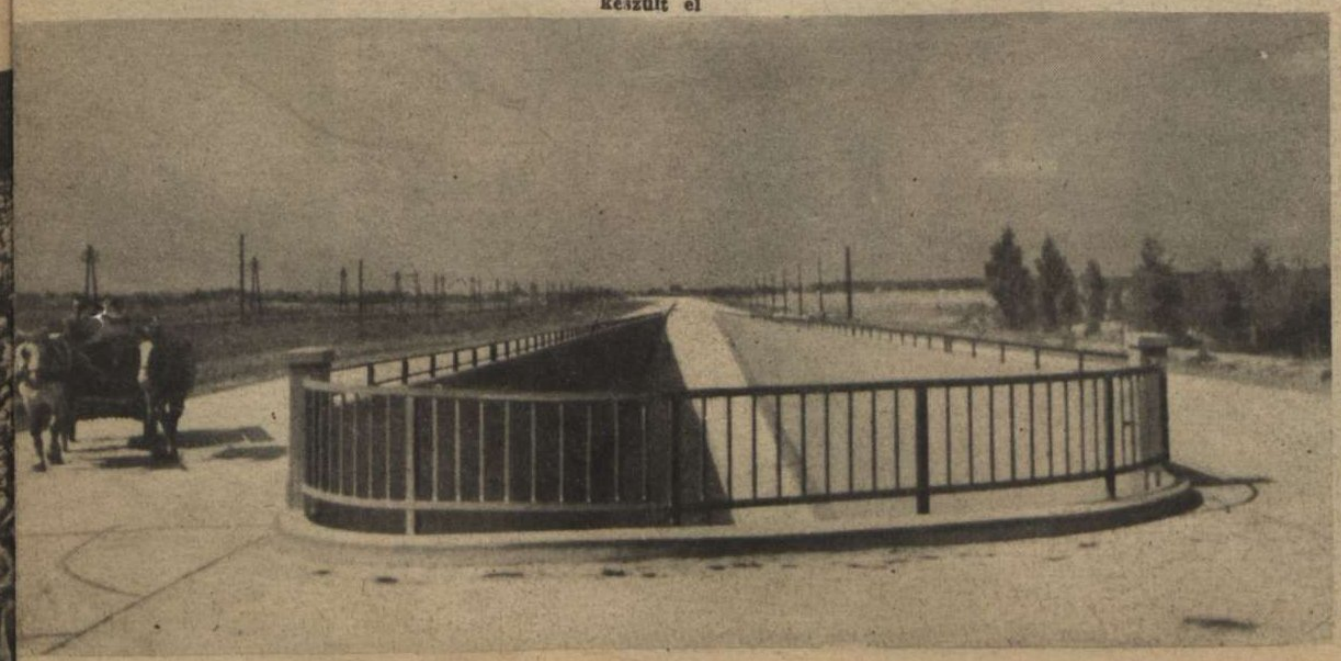

TŰZÉRHŐSEINK EMLÉKEZETE

A VOLT M. KIR. I. HONVÉD TÁBORI ÁGYÚSEZRED
és az ebből alakult tűzérezred hőseinek emlékkövét ünnepélyes keretek között avatták fel a Villamos-laktanyában

AZ ARANYOSMEGGYESI „HÁROMFILLÉRES VÁR" MOST MÁR MAGYAR MŰEMLÉK!

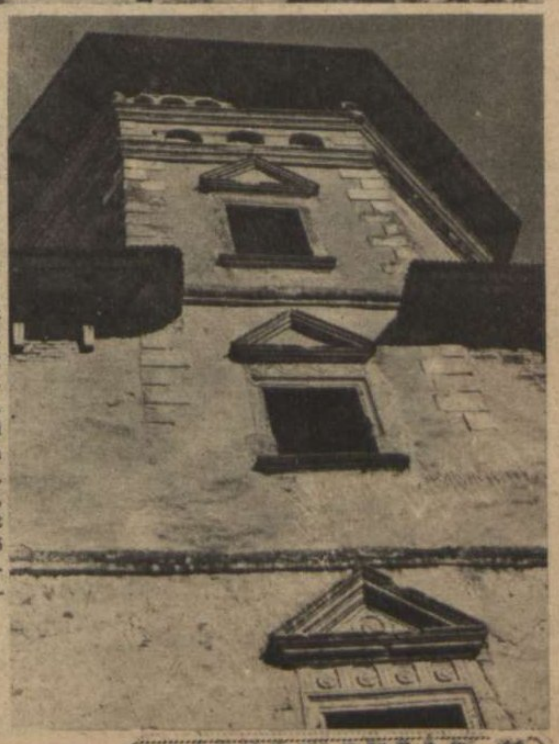

Az aranyosmeggyesi várkastély már a XIII. században az Árpádházi királyok birtokában volt s később a Báthory és Lónyai családokat uralta. A román megszállás alatt Mária román anyakirálynő lett a tulajdonosa, aki 1 leuért, tehát 3 fillérért adta el fiának, II. Károly román királynak. Tönkrement a gyönyörű magyar várkastély a megszállás évtizedeiben, de a magyar állam, mint nemes műemlékét a nemzetnek, újra tető alá hozta s most kisajátítják a régi áron, — 3 fillérért . . .

Világ ujjág

A KAIRÓI TALÁLKOZÓ

Vatikán: BOMBÁZTÁK A VATIKÁNVÁROST! A hét elején még remek képriportot kaptunk Rómából a katonailag kiürített Örök Város nyugalmas életéről. De hétvégére már megérkezett a rádiójelentés, hogy Vatikánváros s a Szent Péter templom közelében is négy bomba robbant. A Vatikánváros vízvezetéke is súlyosan megsérült. A világ közvéleménye megrendülten ítéli el a támadást ←

MENEMENDZSOGLU

CORDELL HULL

MÁR AZ ELMÚLOTT HÉT VÉGÉN történelmi fordulatot jósolt a világsajtó a kairói tanácskozás után. A Moszkvából visszatérő angolszász külügyminiszterek Eden és Hull Kairóba kérették Mene mendzsoglu török külügyminisztert. Berlinben a találkozó hírére megállapították, hogy a szövetségesek valószínűleg támaszpontokat akarnak szerezni Törökországban. A Dardanellák kérdése sötét árnyékot vet a kairói találkozóra . . .

EDEN

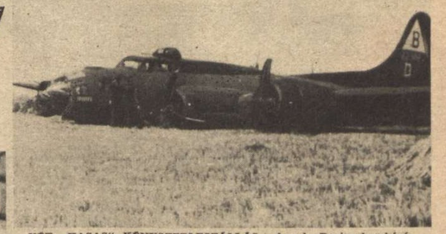

KÉT „HASAS" KÉNYSZERLESZÁLLÁS. Angol Boeing-bombázó, szétlőtt tankjával, üzemanyag hiányában, kissé erőszakosan ért földet Nyugatnémetország területén. A kerekek összetörtek alatta, a légcsavarok elgörbültek. Tiztagú személyzete fogságba került.

A tapasztalatlan, fiatal hattyú első próbarepülését, erőüzemanyag hiányában súlyos kényszerleszállással végezte. Két lába teste alá csuklott s egyik szárnya megsérült. Így került gondozó fogságba . . .

„KÍVÁNCSISÁG" . . . A halászkócsag a környező világ eseményei iránt érdeklődik . . .

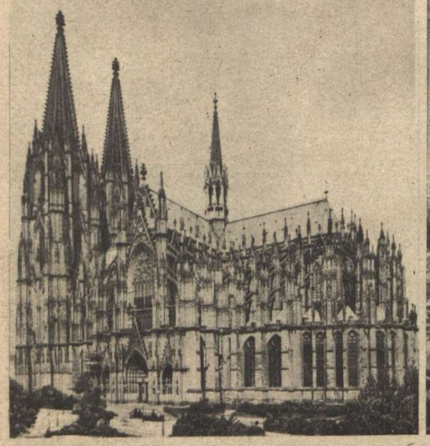

Köln: A VILÁGHÍRŰ KÖLNI DÓMOT újra bombázták az angol repülők ↓

AZ EGYIK BOMBA a dóm baloldali hajóját rombolta szét. Értékes dísztések és pótolhatatlan dombormű-vek pusztultak el . . . →

Velence: GAMBARA TÁBORNAGY lett a köztársasági-fasiszta hadsereg új vezérkari főnöke

Velence: ANTONIO TRINGALI-CASANOVA OLASZ IGAZSÁGÜGYMINISZTER szívszélhűdésben meghalt. Casanova haláláig hű maradt Mussolinihez

Palermo: A BADOGLIO-KORMÁNY ÚJ MINISZTERJELÖLTJEI. Az angolszász átalakítást sajtó éles támadással után, Badoglionak „demokratikus" kormányalakítást ajánlottak. Egyhangzó hírek szerint az Amerikából visszatért Sforza gróf (baloldalt) lépnek be az angolszászoktól megszállt olasz (baloldalt) és Benedetto Croce (jobboldalt) területek kormányába

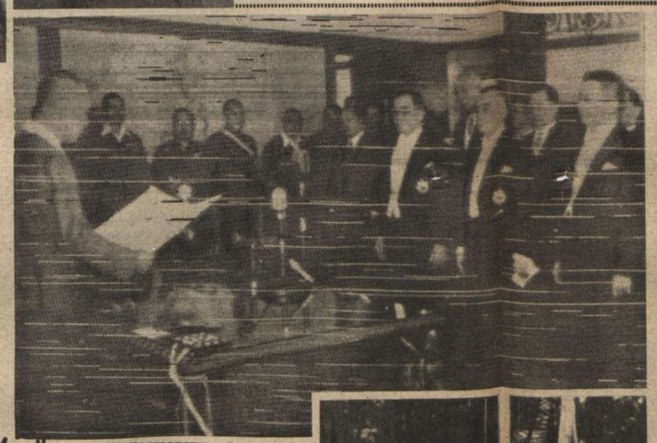

Manila: A FÜLÖPSZIGETEK FŐVÁROSÁBAN, a japán megszálló csapatok főparancsnoka felolvassa a császári rendeletet a katonai közigazgatás végleges megszüntetéséről, az új állam elnöke, belügyminisztere és képviselőházi elnöke előtt

(Japán rádiókép.)

Manila: →

A FÜLÖPSZIGETEK törvényhozásának házára felhúzzák a nemzeti lobogót. Megszületett egy új állam Kelet-Ázsiában . . .

(Japán rádiókép.)

Stockholm:

EGNELL SVÉD FŐHADNAGY, a svéd hadsereg modern ötösa versenyének győztese ←

Berlin: A TÖRÖK NEMZETI ÜNNEPEN. A török követség estélyén, Arckan követ Orsenigo pápai nunciust fogadja ↑

ÉRDEKES BESZÉLGETÉS A TÖRÖK KÖVETSÉGEN. A török nemzeti ünnepen a követségi fogadáson Meissner német birodalmi miniszter (baloldalt), Szafet Arckan török követ (középen) és Richert svéd követ barátságos eszmecserét folytatnak . . . ↓

A HÉT LEGÉRDEKESEBB KÉPE:

A KRIMI FÉLSZIGET PARTVIDÉKÉN, a partmszállást megkísérlő szovjet naszádokra, a német ütegek ráirányítják a fényszórókat s gyilkos tüzet zúdítanak reájuk...

MENEKÜLŐ UKRÁNOK végtelen oszlopa lepi az utakat a Dnyeper könyökben. A vasúti síneken túl, már égnek a házak. Szegény emberek cipelik kis vagyonkájukat biztonságba a bolsevizmus elől...

AZ ANGOL PARTOKAT heves tűz alá vették a hét folyamán, a messzehordó nehéz német ágyúk, a francia partokról. Eltörpül az ember, az óriás lövegek mellett...

AZ IKERÁGYÚ GYŐZELME! A francia tengerpart közelében, a német ágyús naszád lelőtt egy amerikai repülőgépet. A ritka felvétel a találat pillanatában sikerült.

HADIJELENTÉSEK,

Nem frázis annak egyszerű megállapítása, hogy a szovjetfronton a világtörténelem legnagyobb csatája, az emberi képzeletet felülmúló arányokban dúl. A vörös hadsereg július 5-én megindított offenzívája, a roppant hadszíntér különböző szakaszain kigyullasztott súlypontokkal, — immár kerek *négy hónap óta* ostromolja szakadatlanul a német védelmi vonalakat s a *döntés* kivívására irányuló véres kísérletekben a vörösök *eddig 3 millió embert veszítettek halottakban, sebesültekben és foglyokban! A halottak száma 1.3 millió lehet, a foglyoké csupán 170,000 fő... Megsemmisített a német haderő a szovjettámadás 4 hónapja alatt 18,250 szovjet harckocsit, 10,229 repülőgépet, közel 10,000 ágyút és 15,000 géppuskát.* Az arcvonal *déli* szakaszán a szovjetveszteség 400,000 ember, a *Deszna—Szozs* folyók térségében 200,000 és a *Szmolenszktől* nyugatra vívott csatákban 340,000 katona... Ez a borzalmas áldozat volt az ára a visszafoglalt területeknek, anélkül, hogy kitűzött *hadműveleti célját*, a német seregek ellenálló erejének letörését, a szovjet megvalósíthatta volna.

A szmolenszki nagy csaták után, *szeptember végén* erősödött viharosra a szovjetnyomás a *déli arcvonalon*, ahol a keleti részeket fokozatosan kiürítő német csapatok ebben az időben vonultak vissza *a Dnyeper vonalára*. Számos katonai jele volt annak, hogy a német főparancsnokság nem óhajtja a messze előreugró Dnyeper-kanyart a téli ellenállás vonalának berendezni, mert a kegyetlen hidegben a medrük mélyéig befagyó orosz folyók semmi természetes védelmet nem nyújtanak s a téli szállást és arcvonalat inkább a hátsó összekötő út- és vasútrendszer határozza meg...

*Október első felében a szovjet a Dnyeper felső*folyása és a Düna-folyó között a *Balti térség felé* próbálta meg az áttörést s csak a támadások összeomlása után vetette seregeinek minden erejét a déli frontra, elsősorban *Zaporozsje és az Azovi-tenger közé*, megrohanni a német záróállásokat.

Október közepén kezdődött a nagy szovjettámadás a *kremencsugi hidfő* körül, ahol a vörös hadsereg válogatott páncélos és gyalogos hadosztályokat vetett harcba a Dnyeper nyugati partján elfoglalt területek kiszélesítésére. Sikeres betörések után a Kremencsugnál átkelt szovjet hadseregcsoport két oszlopba ágazott szét; az egyik oszlop továbbra is nyugat felé próbált előretörni, a másik oszlop azonban délkeletnek kanyarodott és *Krivoj Rogra* támadt. Ez a hadmozdulat nehéz helyzetbe hozta a *dnyepropetrovszki térségben*, hatalmas túlerő ellen küzdő német csapatokat a front legkeletibb pontján. A legelkeseredettebb ütközetek idején, amikor a nagy *Don-kanyarban* egymásnak feszült minden erő, a vörös hadsereg a front legdélibb szakaszán is támadásba lendült s *Melitopol felől*, a *nogaji* szteppén át, jobbszárnyával a *Dnyeper vonalára*, balszárnyával pedig a *Krim-félsziget* bejárata felé hajszolta előre páncélos ékeit. A közbeeső *zaporozsjei szakaszon, Nikopol* irányába fejlődött ki a nagyarányú szovjettámadás, avval a nyilvánvaló, de sikertelen szándékkal, hogy a Krivoj Rogtól délre harcoló vörös hadosztályokkal egyesüljenek s a Dnyeper-kanyarban *óriás katlant alkossanak*... A német hadvezetőség a merész tervnek meghiusítására, *Krivoj Rog fölött, Dnyepropetrovszk felé viharos és sikeres ellentámadást indított, de ugyanakkor megindultak az ellentámadások a kremencsugi térségben és Dnyepropetrovszktól délre a nagy kanyarban, megakadályozni a szovjet hadműveleti terveinek kiértékelését.*

November első napjaiban tért nyert a német ellentámadás s a vörös hadvezetőség újra súlypon-

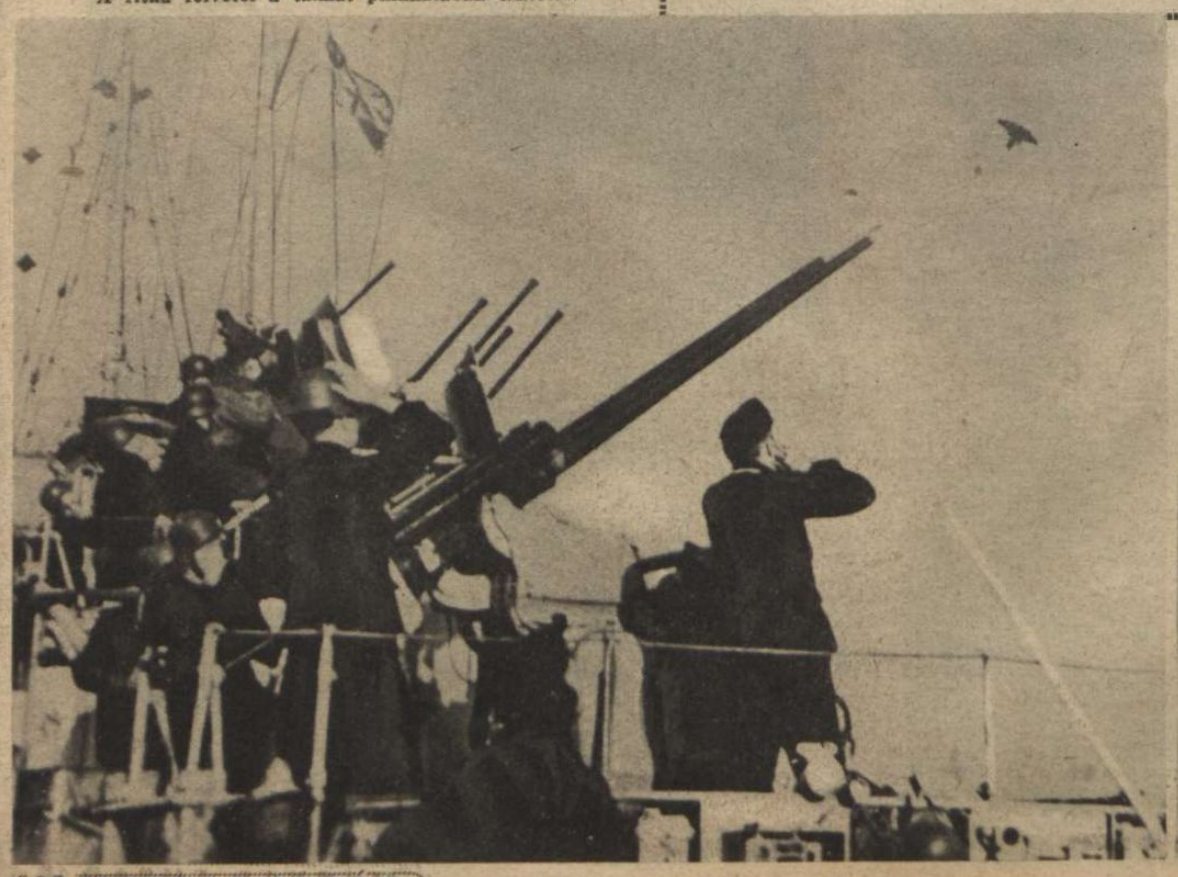

→

HARC A CSATORNÁBAN. Német torpedónaszádok megütköztek a La Manche csatornában egy angol cirkáló kötelékkel. Az éjjeli küzdelemben egy angol cirkáló és két romboló elsüllyedt.

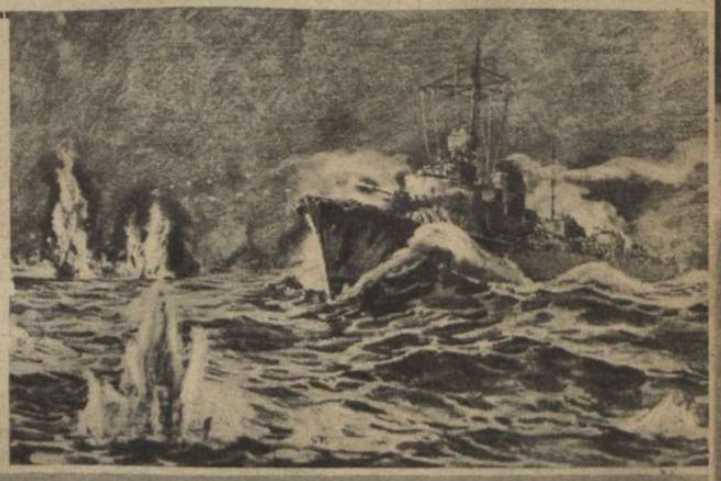

↓

A „CHARYBDIS" angol cirkáló, 5450 tonnás modern hadihajó, 500 főnyi személyzetével elsüllyedt a Csatorna vizén vívott ütközetben. A német haditengerészet kis egységei torpedózták meg...

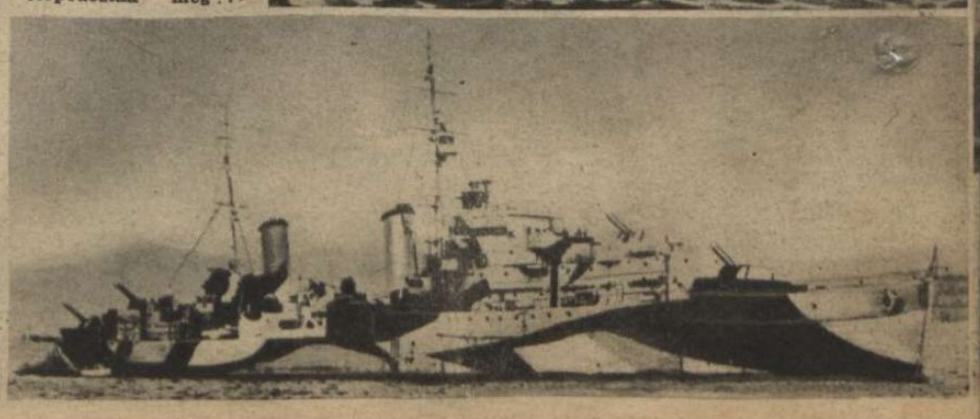

AZ ÚJ TÉLI EGYENRUHA A SZOVJETFRONTON, — kifordítva és befordítva. A két téli ladjárat tapasztalatai alapján készült német ruha rendkívül praktikus.

ÉLELMEZÉSI BOMBÁK
A szovjetfronton a körülzártan harcoló német csapatokhoz ilyen tartályokban eresztik le kis ejtőernyőkön az élelmet a repülőgépek

SPEER HADFELSZERELÉSI MINISZTER egy bombázott német városban

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

tot cserélt s a kievi térségben harcoló hadseregcsoporthoz zúdította bevont tartalékait. Kiev körül már 40 nap óta harcol a német védelmi sereg súlyos ütközetekben, de a nyomás most a végsőkig erősödött s a hős hadosztályok kiürítették Kiev városát és állásaikat nyugati irányba vonták vissza.

Aki katonai szemmel nézi meg a térképet, az látja, hogy Kiev és Dnyepropetrovszk között a Dnyeper-vonal 400 kilométeres szakasza élesen délkeleti irányú s *minden szakasza oldalozható, vagyis a keleti partról oldaltámadások tüzébe esik.* Ezt a hadászati előnyt a szovjet természetesen kihasználta s emberanyagának kiméletlen felhasználásával, döntő *csapást* próbált mérni nagy ellenfelére. *Kiev és Kercs között egyetlen óriás csatába fogta a szovjet a rendelkezésére álló hadosztályokat, — megközelítő becslések szerint 1.5 millió embert, abban a reményben, hogy győz s avval a lehetőséggel, hogy újra gyöngére vérzik...* A szárazföldön, ezen a gigantikus arcvonalon, a vörös hadseregnek *Perekop* és *Cherson* térségében hajlik előre a balszárnya, jobbszárnyát pedig a *kievi csatában* tartóztatják fel a németek. A krimi félszigeten *Kercs* két oldalán a partraszállott szovjetcsapatok súlyos és véres veszteségeket szenvednek. A legújabb hirek szerint, *Krim-félszigetet a bolsevisták már elvágták szárazföldi összeköttetéseitől*, de a német katonai szóvivő szerint, ez nem azt jelenti, hogy a félsziget körül van zárva. *Az a fontos kérdés, hogy mennyi német katona és hadianyag van a Krim-félszigeten, ahol a harcoló kötelékek egyébként a tengeren is felvehetik az összeköttetést a főerőkkel.*

Érdekes, hogy *Sertorius* százados, a német katonai hirek ismert magyarázója, már hosszú hetekkel ezelőtt megmondotta, hogy délen *Perekop*, *Cherson* és *Nikopol* a vörös hadsereg támadásainak főcélja s azt is érdemes figyelembe venni a helyzet megitélésénél, hogy *Kievet* már akkor kiürítették a németek, amikor még nem esett a harcvonalba...

A harcok változatlanul súlyosak, s a déli fronton 20 szovjet páncélos hadtest képezi a rohamok élét. Minden nagyobb csatában, Schramm őrnagy, a kiváló német szakértő szerint, 60—70 százaléka a harckocsiknak kiesik a küzdelemből, de még mindig újra feltöltik harci gépekkel a megtépázott hadtesteket a szovjet gyárak. Éjjel-nappal a csaták tüze lángol a Dnyeper mentén, ahol Németország hős fiai, Európát védik a végpusztulástól!...

Délen és nyugaton

kiéleződtek újra a harcok. *Délolaszországban az angol és amerikai hadsereg támadása már nagyobb hadműveletnek számítható.* A hét elején a *Volturno* mindkét partján, az amerikai egységek összefüggő rohamok sorozatát intézték a német magaslati állások ellen és súlyos vérveszteségeik után sem szüntették be támadásaikat. Keleten az angol 8. hadsereg a *Trigno* folyó völgyének biztosító állásait igyekszik áttörni s Istoniától délre, a heves elhárító tűzben 30 páncélost vesztett. A németek több új partraszállási kisérletet hiúsítottak meg úgy a keleti, mint a nyugati tengerparton s torpedóvető repülőgépeik különösen a *nápolyi öbölben* végeztek nagy rombolásokat, ahol 10 angolszász hajót ért súlyos találat. *A délolaszországi összes frontszakaszokon nagyobb ellenséges erők mozdultak meg s az előkészületek hosszúra nyúlt korszaka nyilvánvalóan véget ért...*

A *német tengeralattjárók az* Atlanti Oceán északi és középső részén megtorpedóztak *4 rombolót, 5 hajót és egy korvettet, összesen 29,000 tonna tartalommal. Október havában a németek a tengereken 52 hajót sülyesztettek el és 18 hajót rongáltak meg s az angolszászok hajóvesztesége kerek 400,000 tonna. Elsülyesztettek ezen kivül 1 cirkálót, 11 rombolót, 4 gyorsnaszádot és 2 őrhajót.* Könnyű német tengeri erők a *La Manche csatorna* vizein heves harcokat vívtak a hét folyamán s elsülyesztettek 5 gőzöst, *13,500 tonnát.*

A légi háború során, az angolszász bombázó kötelékek különösen Düsseldorf, Köln, Wilhelmshaven, Essen, Gelsenkirchen és Münster térségét támadták, nagy bombázó-veszteségekkel. *Légitámadás érte a Vatikánvárost és jelentős károkat okoztak! Az olasz nép és az egész kulturvilág megrendülve értesült a katonailag érthetetlen, kihívó támadásról.*

A német légierő London területe ellen több súlyos támadást intézett s Anglia déli és keleti partvidékének katonai célpontjait bombázta.

A hét történetének kimagasló katonai eseménye volt a távolkeleten, a Salamon-szigetek vizein lezajlott japán-amerikai légi és tengeri csata! Bougainville közelében a japánok 2 ellenséges repülőgépanyahajót, 4 cirkálót, 4 rombolót és számos kisebb hadihajóegységet semmisítettek meg!...

A világpolitika

előterében a kairói megbeszélést figyelik mindenütt a legnagyobb érdeklődéssel és aggodalommal. A hírek vad kavargásában rendet teremteni nem lehet s be kell várni a török hivatalos nyilatkozat közzétételét. *Az ankarai sajtó valószínűtlennek nyilvánította azt a feltevést, hogy Eden felszólíthatná Törökországot a háborúba való belépésre...* A tengelyhatalmak sajtója kifejezi azt a reményt, hogy Törökország ezután is minden erőfeszítéssel *megvédi sem-*

HAJÓKARAVÁN AZ ÉGEI-TENGEREN
Nagy a forgalom a görög szigetvilágban...

TENGERI HARCOK A SALAMON-SZIGETEKNÉL
A japán harci repülők állandóan támadják az amerikai hajózást. Képünkön egy amerikai cirkáló sülyed s több rombolót borít a találatok tüze, lángba...

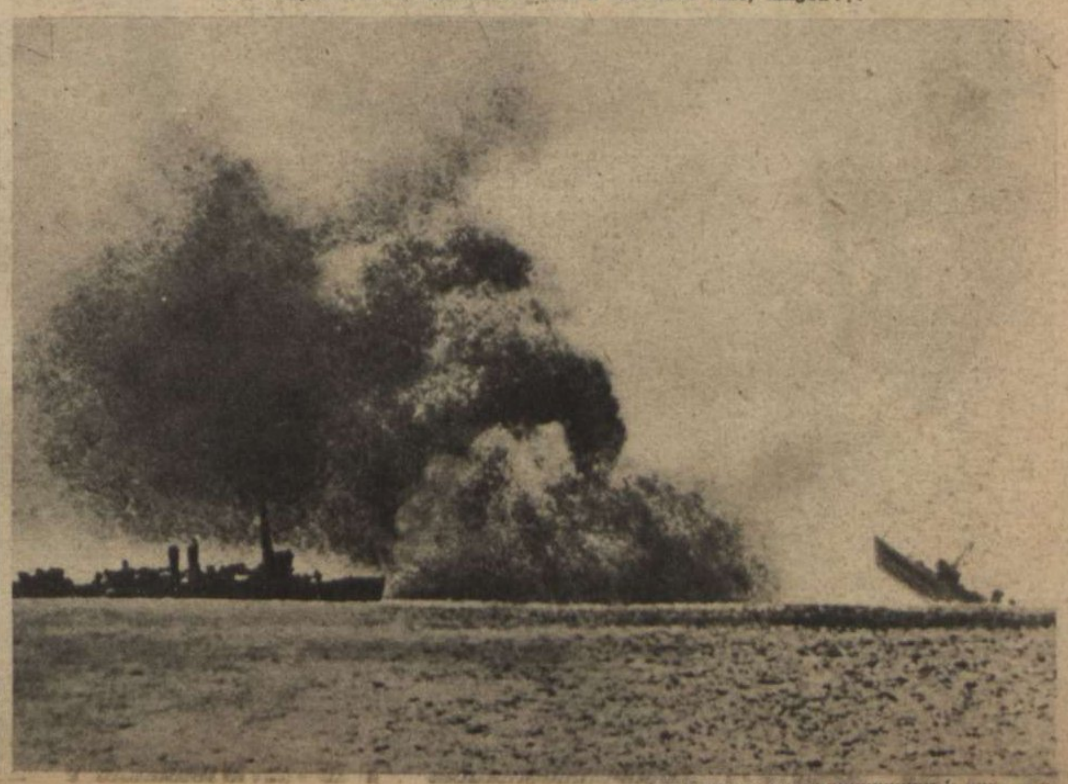

STUKÁK AZ ELLENSÉG FÖLÖTT!

1. VIJJOGVA SZÁLLNAK az óriás acélmadarak a szovjetharckocsikkal megtömött út felé s a zuhanás megkezdésének pillanatában még jelt és üdvözlést intenek egymásnak a légi bajtársak ... ⟵

2. SZINTE FÜGGŐLEGESEN LEFELÉ! ... Erős rántás rázza meg a gépet. A géppuskás úgy érzi, hogy szabadon lebeg a térben s megszünt a nehézkedés törvénye. Csörögnek a töltényhevederek, lerepül a sapka. A zuhanás percei próbára teszik az emberi szervezetet ... ⟶

leges álláspontját. A politikai égboltozat viharfelhős a Dardanellák fölött ...

Békeközvetítési hírek is felkavarták a világsajtót, de ezeket a korai jóslatokat Berlinben és Helsinkiben erélyesen cáfolják. A szovjetsajtó iparkodik kiélesíteni a viszonyt Spanyolország és az Északamerikai Egyesült Államok között s aknamunkájának bizonyos eredménye mutatkozik. A szovjet szándékaira fényt vet a hír, hogy *Algirban 5000 kommunista kikiáltotta a szovjetköztársaságot. A rendőrség más véleményen volt s a nézeteltérésnek sok halottja és sebesültje van ... Amerikában újra kitört a bányászsztrájk s katonaság szállotta meg a bányákat ... Indiában félelmetesen terjed az éhinség ... Tokióban a keletázsiai nagygyűlésen olyan határozatot fogadtak el a világbéke megteremtésének alaptételeiről, amelyet a hadviselő angolszász nagyhatalmak is megfontolhatnának ... A tokiói határozat alapján fordulatot várnak a japán-kínai viszony alakulásában is ... Nem szűkölködik a világ rejtelmesen összefüggő s az emberiség sorsát közösen formáló óriás eseményekben ...*

3. ROBBANNAK A KIOLDOTT BOMBÁK! Csodálatos vörössárga körök alakulnak a bombatölcsérek körül. A német harci állásokból világító rakétákat lőnek a magasba, tájékoztatni a stukákat, amikor már füst borul a csatatérre ... ↓

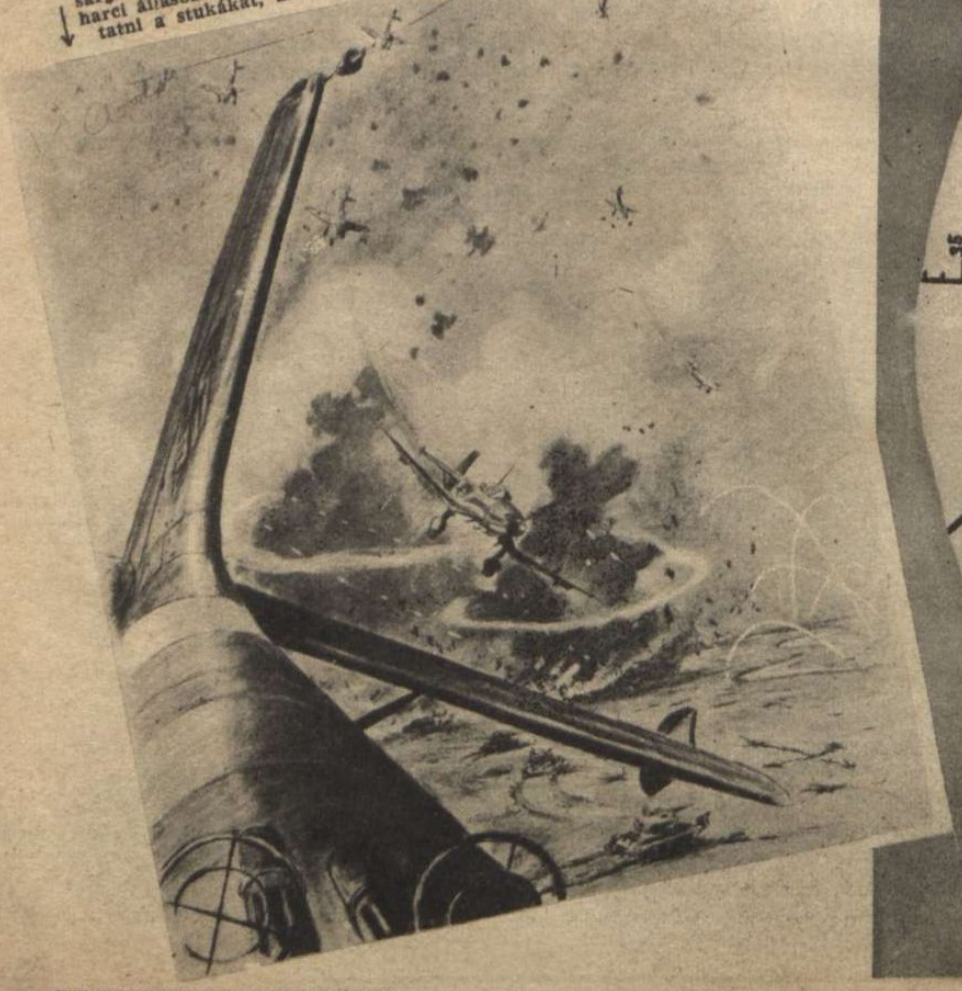

A NAGY KATONAI TITOK!..

ELSŐ KIADOTT KÉPMAGYARÁZAT A NÉMET HARCI GÉPEK ÚJ CÉLZÓKÉSZÜLÉKÉRŐL

A német bombázókba beépített új célzókészülék, a haditechnika csodája. A magasságnak, a gyorsaságnak és az elhajlásnak számadatai alapján, a megfigyelő néhány kézfogással beállítja az új célzókészüléket ... ⟶

Amikor a célzókészülék fehér fonálkeresztjének központjába ér az ellenséges hajó, az 5000 méter magasságban szálló harci repülőgépről, önműködően kioldódnak a bombák s lehullanak a célba! Az emberi idegrendszer és megfigyelőképesség gyarlóságait kiküszöbölt az új célzókészülék a gépek csatájából ... ↓

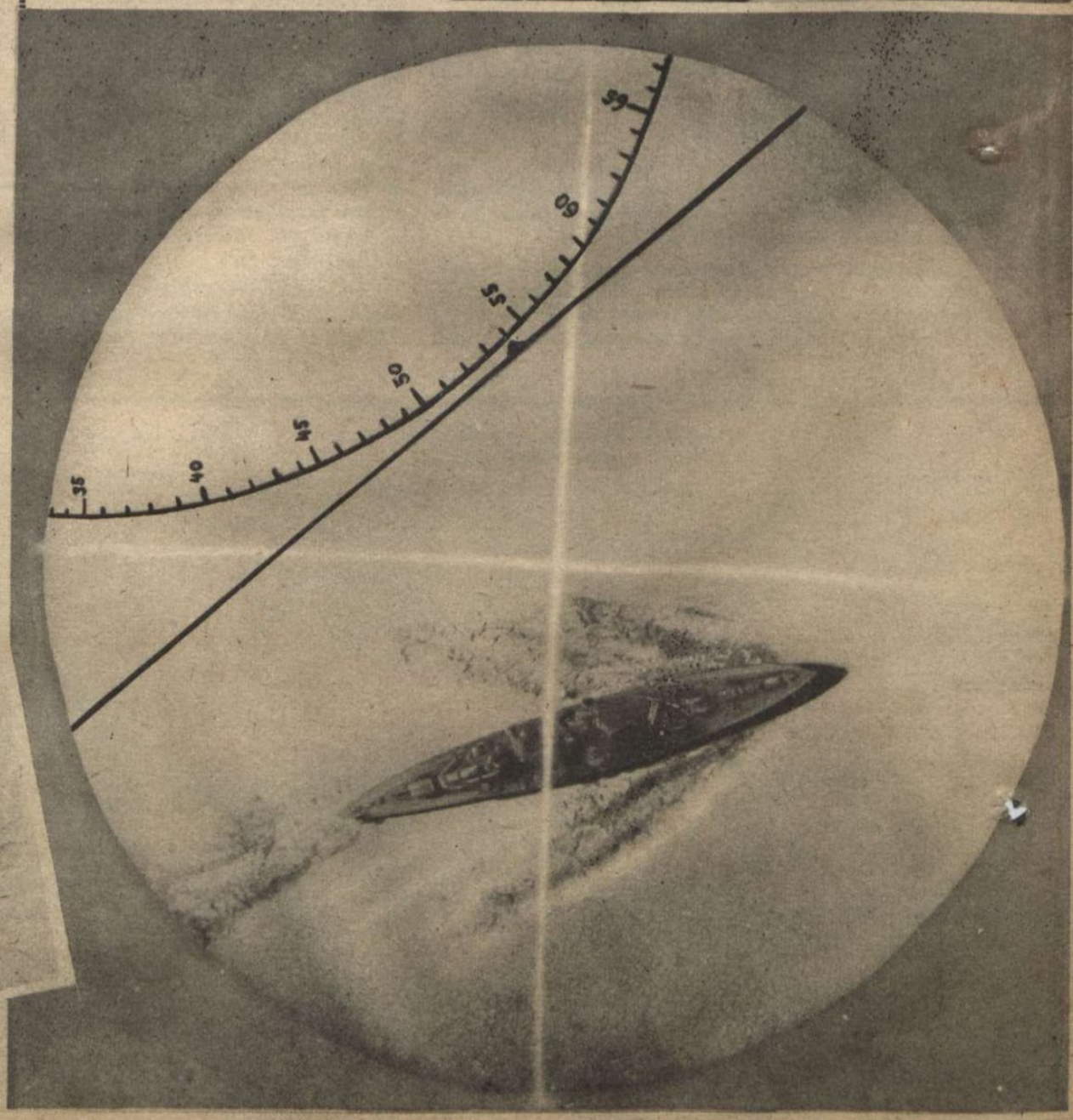

AZ IDOMITÁS CSODÁJA!...

(Kladderadatsch)

A NAGYVILÁG SAJTÓBÓDÉJÁBAN

— Tessék kedves uram! Kína, Anglia, Amerika, Marokko, demokrácia, kommunizmus, cionizmus, minden nálunk kapható s csak a mi javunkra!...

MŰÉRTŐ A SZÍNHÁZBAN:

— Ne siessen művész úr! Mondja el mégegyszer azt a gyönyörűt, hogy:

„Átkozott legyen a kor,
melyben az előítélet
görbe orrokat lát!...“

A JÖVENDŐ MESEKÖNYVÉBŐL

(Ujsághir: „Egy amerikai tudósról írnak az ujságok, aki állítólag vállalkoznék arra, hogy bizonyos okosabb majmoknak rengeteg energiáját, amellyel az őserdő fáin játszanak, kellő szoktatással átalakítaná olyan mechanikus munkává, amellyel a majmokat be lehetne állítani valamelyik hadiüzembe hasznos és ingyen napszámba.)

RAJZ, EGY UJSÁGHÍRHEZ:

„Palermóból jelentik, hogy Sziciliába rengeteg műkereskedő érkezett, az olasz műkincsek felvásárlására...“

ÉHHALÁL INDIÁBAN

— Ilyen szegényen úgy sem érdemes élni, s a békétlenkedés is megszűnik velük...

(Kladderadatsch)

A BALKÁN BIZTOSITÁSA

KÉPRIPORT A LEGÚJABB FEJLEMÉNYEKRŐL

A világesemények lázas alakulásában — egyelőre csak a homályosan megfigyelhető háttérben, — rendkivül fontos szerepe van a közeli Balkánnak, ahol Tito kommunista bandái és Mihajlovics tábornok nagyszerb partizán serege, egyforma vereséget szenvedtek az olasz események hatása alatt fellángolt kemény és makacs harcokban. Az olasz fegyverletétel napjaiban az összes partizán egységek, tekintélyes külföldi támogatással, végső rohamra indultak az adriai tengerpart birtokáért, de a német-horvát harci egységek mindenütt megelőzték őket s helyi sikereiknek kimélyitését is megakadályozták. Az első és legfontosabb feladat volt, a partizán hadak elszoritása a fontos tengerparti támaszpontok körzetéből s ennek a feladatnak katonai megoldása tökéletesen sikerült. A nehéz harcok még nem értek véget, de a nagyszabású tisztogató műveletek hadszintere áttolódott Horvátország, Bosznia, Hercegovina, Dalmácia és Albánia belső, hegyes területeire, az Adria partján nedig, Európa védelmi vára épül...

KARCSÚ ALBÁNIAI MECSETEK FÖLÖTT, minden gyanús mozdulatra gondosan figyel az őrszem. A Balkán a meglepetések világa...

NÉMET ÉS HORVÁT KATONA tüzharca a szerbiai hegyekben a partizánok ellen

PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ Fiume közelében. Rózsásan kel a hajnal az Adrián...

A ROHAMCSAPATOK útjának megnyitása az Adriai-tenger felé. A magasabb állásokból a német tüzérség vágott rendet Tito vörös hadaiban

A HEGYIVADÁSZOK CÁPÁJA... A hercegovinai folyókon a tisztogatásra bevetett hegyivadász hadosztály rohamcsónakjai kutatják fel a partvidéken rejtőző kommunista zendülőket

DALMÁT ASSZONYOK könyörögnek a német páncélos katonának, községük felszabadítása után, hogy mentsék meg a kommunistáktól, elhurcolt családtagjaikat

HIHETETLEN GYORSASÁGGAL rohantak végig a német gépesített ezredek Albánia zord hegyei között, megszállni idejében a Adriai-tenger partvidékét

TIRANA UTCÁIN német tábori csendőrök és albán önkéntesek tartanak rendet

ŐSZI REGGELEN a boszniai hegyek ormain. A völgyet, ahol a falu fekszik, elzárja a sűrű felhőréteg s az úttalan utakon előnyomuló német hegyivadászok nem tudhatják, hogy ellenséget, vagy jóbarátot rejteget-e a felhőtakaró... ↓

HAJNALI ÖRJÁRAT Durazzo határában, az Adriai-tenger partján →

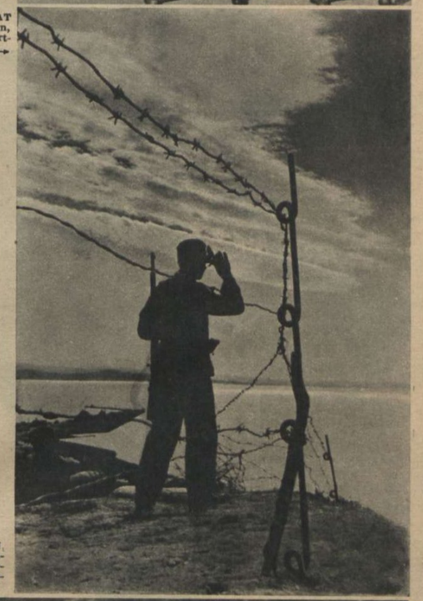

A KOMMUNISTA BANDÁK TŰZÉBEN. Megkapó felvétel a váratlan harci találkozásról egy német SS-járőr és a partizánok között, az Adria sziklás partvidékén

ALBÁN ÖNKÉNTESEK gyülekeznek az ország több kijelölt városában, részt-venni a felkelő bandák elleni harcokban, a német csapatok oldalán

GRÁNÁTOS szakaszparancsnok a nogaji pusztaságban

A VÖRÖSÖK VÉGTELENNEK LÁTSZÓ ÁRADATA mozog előre a nogaji steppén. Elszánt kisebb harci csoportok fedezéksor nélkül várják az első hullámokat, megtörni a támadás első veszedelmes lendületét

TŰZORKÁN

CSATAKÉPEK, KRIVOJ ROG ÉS A PEREKOPI TÉRSÉG

AZ ELLENTÁMADÁS UTÁN. Az állásokba betört bolsevisták, — a lövészárkokban maradtak

A DNYEPER NYUGATI PARTJÁNAK SOK SZAKASZÁN elkeseredett harc tombol. A felrobbantott hídból csak a pillérek meredeznek az égre...

A ROHAMCSAPAT ÉLE Krivoj Rogtól északra a nagy német ellentámadás harcvonalán

TÜZORKÁNBAN ELÖRE! Minden izma ugrásra feszül a páncélgránátosnak. Láng és füstfelhő borítja a szovjetcsatateret, halálos a küzdelem és az elszántság a seregek döntő birkózásában

A KIÜRÍTETT PÁLYAUDVAR ÉPÜLETEIT dinamit löki szét. Romok maradnak a bolsevisták kezén . .

ÁTVERGŐDÖTT AZ ELLENSÉGES VONALON! Sebesült SS-gránátos, aki két napig étlen-szomjan vonszolta magát előre a csatatéren, amíg az övéivel találkozott. Szemeiben az embertelen szenvedés és fáradtság emléke . . . Motorkerékpáron rohannak vele a kötözőhelyre . . .

A SZOVJETFRONTON!

KÖZÖTT DÚLÓ, ELKESEREDETT KÜZDELEMRŐL

A ROBBANTÁSOK BIZTOSÍTÁSA. Amíg a műszaki csapat a levegőbe röpíti a kiürített város katonai épületeit, addig a harci különítmények feltartóztatják a város szélén az ellenséget

JÓL ESIK A FRISS LEVEGŐ . . . A német harckocsi hosszú órákon át harcolt a páncélos csata gyújtópontjában s vezetője mennyei boldogsággal élvezi a rövid harci szünetet

KÉT HŰ BAJTÁRS, akik a század visszavonulásának fedezését vállalták. Géppuska, géppisztoly, kézigránát a fegyverük. Felkészülten és önfeláldozóan várják a halálos harcot a keskeny árokban . . .

A POKOLBÓL SZABADULT! Szovjetkatona, akit kiemeltek szétlőtt harckocsijából . . .

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(64.)

— Helyes! És most meg fogjuk ünnepelni a szerencséjét! Iszunk egy pohár pezsgőt.

Magához intette a frakkos komornyikot, váltott vele néhány szót s aztán hozzájuk fordult:

— Parancsoljanak...

Átmentek a kártyaszobán s egy homályosan megvilágított, félköralakú helyiségen, melyből piros bársonyfüggönnyel eltakart ajtók nyíltak. A komornyik kinyitotta az egyik szeparét s felkattantotta a villanyt.

— Tessék...

Éva bizonytalanul pillantott Judára, majd Andorra. Kis szobát látott az üvegcsillár ragyogásában, mélyzöld tapétás, intim fészket, süppedő szőnyegeset... Középen vakítóan fehér abrosszal borított asztal állott, néhány székkel, a falnál tolakodóan szembeötlő, széles heverő, a sarokban óriási váza, virággal, s az asztalhoz támaszkova karcsú állvány, rajta a jeges vödör, melyből kikandikált a behűtött üvegek nyaka.

— Ide? — kérdezte, mintha nem akarna hinni a látványnak.

— Igen. A klubban nincs közös étterem, csak külön szobák.

— De...

— Csacsi gyermek, — ragadta meg karját Andor, — nincsen, de. Nem szabad csodálkozni helyi szokásokon.

Az egyik ajtó kicsapódott, belülről fény, füst, s hangos kacagás ömlött a homályos csarnokba.

— Látja, mások is ugyanezt teszik, ha zavartalanul akarnak koccintani.

Ittas, estélyiruhás nő támolygott ki a szomszédos szeparéból, bizonytalan léptekkel, s gyűrűs ujjai az ajtó függönyébe kapaszkodtak. A félhomályban hunyorogva, vaksin igyekezett tájékozódni, hangosan nevetett, s már indulni akart a kártyaszoba felé, mikor utána ugrott egy idősebb, fénylően kopaszfejű, kövérkés férfi. Megragadta karját, de a részeg leány durván rákiáltott:

— Hagyj engem, vén bolond!

— Cicus... ne csacsiskodj... Gyere szépen vissza!

— Nem megyek! Engedj, mert botrányt csinálok!

Akkorra már a komornyik is odalépett, összenevetett a ködös tekintetű vendéggel s ketten, egyesült erővel betuszkolták a nőt. Az ajtó csapódott, a függöny rálebbent s az előcsarnok visszanyerte előkelően csendes arculatát.

Juda és Andor úgy állott, hogy Éva nem látta a szomorú jelenetet, s mire füléhez elért volna a szóváltás durva hangja, már ők is belül voltak a szeparé ajtaján.

— Cigány van-e — kérdezte Juda a komornyiktól, aki az első pezsgősüveg felnyitásával foglalatoskodott.

— Parancsára, nagyságos uram... Mindjárt jöjjenek?

— Igen.

— Hát akkor a szerencséjére, Évácska! — emelte fel poharát.

Most szólította elsőízben keresztnevén, bizalmasan s e közeledéshez a pezsgőspoharak csengése adott különös zenét. Andor igyekezett a társalgást elindítani, de valami feszült, merev hangulat telepedett a szeparéra, s csak döcögve folyt a beszélgetés. Szerencsére a cigányok benyitottak, nagy hajlongások közben, vigyorogva, már ittasan s egy keringőbe kezdtek.

Juda leintette őket s az Éva nótáját parancsolta.

A komornyik gyümölcsöket hozott, hatalmas üvegtálon, s az asztal közepére helyezte, olyan arccal, mintha a szűk, kis szobában voltaképpen nem lenne egy lélek sem. Ez az üzleti diszkréció sokkal bántóbb volt, mintha konfidens viselkedést tanusított volna, mert a már nem is kéteshírű helyek alkalmazottainak magatartását juttatta az ember eszébe.

— Ha valamire szükség lesz, méltóztassék csengetni, — hajolt meg, jelezve, hogy többé nem zavarja a mulatságot, csak tessék, egészen szabadon lehet szórakozni...

Lassan feloldódott a hangulat. Juda már könnyű mámort érzett, mert mohón itta a pezsgőt, mintha csak bátorságot akarna szerezni valamihez, felelőtlen és határtalan vakmerőséget. Egyre töltögetett, s unszolta a másik kettőt is, hogy igyanak. Andor, akit a legerősebb pálinkák se vertek le a lábáról és képtelen volt elveszíteni hideg és cinikus józanságát, bármily vad dáridó közben is, jó példát mutatott. Fenékig ürítette poharát, s egy világfi könnyedségével fecsegett, egyik témáról a másikra csapongva. Éva érdeklődéssel hallgatta, vidáman nevetett, s közben észre se vette, hogy sokkal többet iszik, mint amennyit szabad volna.

A mámor, amely a Ritzben oly jólesően melegítette át, megint elhatalmasodott rajta. A cigány csupa régi, bánatos dalt játszott, a hegedűk és a brácsa sírása betöltötte a szűk helyiséget, mely lassanként megszokottá és barátságossá vált szemében. Már nem bánta, hogy csak hármasban ülnek, s egyáltalán nem találta illetlennek a helyzetet.

Selyemtáskája ott hevert előtte az asztalon, s valahányszor rápillantott, eszébe jutott, hogy ezres és százkoronás bankjegyek egész kötege lapul illatos mélyében, meghitt együttesben a régi ezüst parfőmös flakonnal. Jó érzés volt a pénzre gondolni, a pénzre, amely az övé, s amely annyi örömet tud okozni az embernek.

— Csárdást! — intett a cigányoknak Andor.

A friss hangokra csillogó szemmel figyelt fel. Dereka könnyű ritmusban mozdult a táncos ütemekre s cipője sarka is ütötte a taktust az asztal alatt.

Már a harmadik üveget bontotta Andor; nem akarta, hogy a komornyik bejőjjön, megzavarni a felfelé hágó hangulatot, s nagy szakértelemmel töltögetett, most már inkább csak Éva és Juda poharába. Figyelte őket, a józanok lenéző és megvető tárgyilagosságával állapítva meg rajtuk az ittasság jeleit. Juda szemét véres köd borította el, keze bizonytalanul nyúlt a pohár után, s újra, meg újra közel hajolt a lányhoz, hogy az értelemnek és számításnak fel-fel riadó maradéka egy pillanat mulva visszavonulásra késztesse. Kedve lett volna biztatni, mint az ökölvívókat szokták, hogy induljon rohamra gyönge s mégis tiszteletet parancsoló ellenfelének legyőzésére, rontson rá és borítsa el indulatának szikkadt, forró lángjaival.

Éva is ittas volt. Észrevétlenül részegítették le s most már szüntelenül nevetve hallgatta Andor mulatságos történeteit, melyeken korábban legfeljebb mosolygott. Nedves ajkai szétnyíltak, s látni engedték fénylően fehér fogait, haja, melyről a kis kalapot már rég ledisputálták, megziláltan hullott nyakára, vállára, a rakoncátlanul elszabadult fürtökkel. Apró ökle a csárdás taktusát ütögette az asztalon s olykor dudorászott is a muzsikához.

Időérzékét elveszítette, bár nem is gondolt arra: hány óra lehet. Fáradtságot nem engedett elhatalmasodni rajta a mámor, testét könnyűnek, csaknem súlytalannak érezte.

Andor idejét látta, hogy a cigányokat elküldje.

A prímásnak bankjegyet csúsztatott a kezébe s aztán hangosan mondta:

— Pihenjenek... Menjenek ki, kérjenek maguknak egy üveg pezsgőt és valami ennivalót.

Vigyorogva távoztak, sűrű hajlongások közben, mint ahogy jöttek.

— Nem kíván valamit enni? — készségeskedett Juda.

Éva elhárítón intett.

— Talán egy szendvicset, nehogy megártson a pezsgő.

— Nem bánom..

Beleegyezett már mindenbe, elfogadott minden ötletet.

A komornyik ezüst tálon hozta az inyenc falatokat, majd egy gramofónt és lemezeket is cipelt be. Andor kívánsága volt ez, hogy valami zene mégis legyen, ha már a cigányok elmentek. A nők szentimentálisak, szeretik a lágy és gyöngéd hangokat, mintegy megszépítőül az italos dáridó közönséges tevékenysége közben.

Félrevonult, foglalatoskodva a zeneszerszámmal, de fél szemét azért rajtuk tartotta. Nem akart már sokáig velük maradni, látta, hogy a szokatlan mennyiségű ital nem nagy idő múlva elvégzi feladatát. Lemezt tett a korongra s a tű alól szentimentálisan szárnyalt fel egy háborús sanszon:

Csendes kis legénylakásban
Az óra búcsúra int...

A dallam szétáradt a füstös, italszagú kis ketrecben. Nem igen figyelt rá senki, csak ő egyedül, gúnyosan félrevonva száját. Olcsó romantika, — gondolta, — s visszaemlékezett, hogyan hallgatták először a cinikusoknak kikiáltott pestiek a nyúlós dalocskát, könnyel a szemük sarkában, s hogy énekelték a már megtanult refrént, összekapaszkodva az asztalok felett, a zenés kávéházban, ha a cigány rázendített:

Hallod, hogy fújják a kürtöt,
Hallod-e a zeneszót,
Azt mondja, előre, rajta:
Fújják már a riadót...

„NEDVES AJKAI SZÉTNYÍLTAK, S LÁTNI ENGEDTÉK FÉNYLŐEN FEHÉR FOGAIT, HAJA, MELYRŐL A KIS KALAPOT MÁR RÉG LEDISPUTÁLTÁK, MEGZILÁLTAN HULLOTT NYAKÁRA, VÁLLÁRA..."

Juda feje közel hajolt a lányhoz, valami finom falatot únszolt reá, kettejük árnyéka ott imbolygott az olcsó szőnyeggel borított parketten, mint egy régi kamera árnyjátéka, olyan volt a kép.

Legszívesebben rákiáltott volna: ugyan, ragadja meg már, az Isten áldja meg, mit habozik... De aztán a gramofon membránja után nyúlt s új lemezt tett a gépre.

Keringőt játszott Banda Marci, lágy melódiák zsongottak, s Éva dereka ütemesen ringott ültében.

— Nem akar táncolni?

— Ó...

— Egy fordulóra... jó?

Juda már fel is ugrott. Legalább a derekát átölelheti és magához szoríthatja átforrósodott testét.

— Haza kéne menni...

— Ugyan! Most kezdjük csak igazán jól érezni magunkat. Jöjjön!

Felkelt, kissé szédülő fejjel, kezét vállára ejtette a férfinek és bizonytalanul átadta magát a háromnegyedes taktus bűvöletének. Repült, mosolygott, — boldog volt. Nem gondolt semmire, azt se tudta talán jóformán: kinek a karján forog. Lehúnyt szeme mögött fények lobogtak, a forró taktusok magukkal ragadták. Szoknyája könnyedén hullámzott, fejét hátrahajtotta, nedves száján üdvözült mosoly ragyogott.

Andor gyors mozdulatokkal felhúzta a gépezetet, — a tűt újra a lemez szélére illesztette, s aztán lábujjhegyen az ajtó felé suhant. Érezte, nincsen többé szükség reá.

Azok ketten észre se vették, oly zajtalanul húzta be a kilincset.

Megkereste a komornyikot, s egy ötven koronást nyomott a markába.

— Most már nem kell bemennie, míg nem hívják. Ha esetleg zajt hallana, lármát, ne törődjék vele. Érti?

— Ó, nagyságos uram...

— Ügyeljen, hogy senki se zavarja meg őket... A cigányoknak nem kell már bemenniök.

— Igenis.

Nem lepődött meg, hiszen ilyen utasításokat naponta kapott a kaszinó vendégeitől. Itt sok minden történt, amiről soha nem szerzett tudomást a külvilág. Nemrég egy gyöngyháznyelű revolver is dörrent az egyik szeparéban s egy frakkos urat véres mellel vittek el valamelyik szanatóriumba, a hölgyet pedig, aki a fegyvert használta, halálsápadt arccal kísérték ki. Ilyen incidensek az üzemben előfordulnak... A vért felmosták, a személyzet fejedelmi borravalókat kapott, s az ügy el volt intézve. Senki se beszélt, nem is lett volna értelme fecsegni, hiszen azt se tudták: kik voltak a szereplők.

Lehet, hogy a négyes különben sikoltozni fog a kis hölgy? Majd a zenekar készenlétben lesz és rágyújt valami jó hangos nótára. A vendégek széles kedvükben néha kurjongatni szoktak. Kinek van köze hozzá? Kit zavar? A mulatozók nem szokták egymást felelősségre vonni, nem üzennek át a szomszédból se, hogy csendesebben vigadjanak. Ide azért járnak a vidám uraságok, hogy fesztelenül érezzék magukat...

Andor keresztülment a rulett-termen, amelyet teljesen elborított már a füst s benne, mint kék ködben a fantomok, sápadt arccal imbolyogtak a játékosok.

A komornyik utána nézett, diszkréten kihúzta zsebéből a kapott bankjegy csücskét, elégedetten bólintott s mosolygott az ajtó felé. Nem lesz semmi baj.

— Károly...

A prímás fekete varjúfeje megjelent egy függöny mögül.

— Mi az?

— Te... Maradjatok itt a közelben. Ha lármát hallanátok a négyesből, kezdjetek valami jó pattogós nótába.

A cigány feléje csippentett szemével:

— Új nő?

— Mi közöd hozzá?

— Jó, jó... Kérdezni csak szabad?

— Ne kérdezz semmit. Nem kávéházban vagy. Soha nem akarod megtanulni, hogy itt nem kíváncsiskodik az ember? A te neved hallgass, ha bankóval tapasztják be a szádat!

— Igenis.

— No!

Mint aki tökéletesen elintézett egy kényes és lovagias teendőt, tovább indult. Odabentről a gramofon vékonyka muzsikája szűrődött elő, aztán az is elhallgatott. A lemeznek bizonyosan vége. Vajjon újra kezdik-e a zenét? Nem szólalt meg többé a gép, s akkor könnyű eszkarpenjeiben tovasiklott. Akinek annyi a kötelessége, nem időzhetik egy esetnél hosszabb ideig.

A tű karcolta a lemezt, s ők még az utolsó taktus mozdulatával, mely izmaikban benne volt, néhányszor körbe forogtak.

— Lejárt... — motyogta aztán Juda.

Éva kezei kissé fáradtan lehulltak válláról s ő a gép fölé hajolt.

— Még egyszer?

— Nem, köszönöm... Igazán nagyszerű volt... de most már nem... fáradt vagyok...

Megigazította haját, melyet szétzilált a tánc heve s körülnézett. Kissé riadtan látta, hogy ketten maradtak.

— Hol a barátja?

— Nem tudom... azaz... mindjárt visszajön. Talán friss levegőre ment ki egy percre.

A józanság egy villanásnyi tiszta fényénél utálkozva siklott végig pillantása a szeparé kietlen eleganciáján, az üres üvegeken, s a poharakon, melyek közül egy felborult s nedves tócsában hevert a fehér asztalterítőn. Az ezüst tálca maradékai, a cigaretta és szivarcsonkokkal tele hamutartók, Andor szivarjainak átható, meghidegedett füstje — mindez egyszerre tolakodott szemébe. Összerázkódott.

— Menjünk haza...

Juda melléje lépett s atyás mozdulattal megsímogatta a karját:

— Ugyan... Miért? Nem érezte jól magát?

— Most már elég volt... Nagyon késő lehet. És szégyellem magam, ezt nem lett volna szabad csinálnunk. Mit mondana mama, ha megtudná!

— Semmit. Hiszen azt kívánta, hogy szórakozzék és érezze jól magát Pesten.

— Igen... de...

— De?

— Azt ő nem így értette. Mit fog mondani...

— Hát muszáj a mamának mindent megtudnia?

Olyan hangon mondta ki a néhány szót, hogy önkénytelenül elhúzódott tőle.

— Tessék?

— Azt kérdeztem, hogy muszáj a mamának mindenről tudnia?

— Nem értem...

— Kis csacsi...

Megfogta a kezét és leültette a heverőre, poharat erőszakolt a kezébe, koccintott vele s mosolyogva biztatta, hogy igyék. Igazán semmi rosszat nem akart mondani, hogy is gondolhat felőle ilyesmit. De az idős dámák másként látják már az életet, mint a fiatalok. A kor szigorúvá teszi az embert s elítéltet vele olyan cselekedeteket is, melyekben az ifjabb nemzedék semmi kivetnivalót nem talál. Ez már modern világ, amit nehezen értenek meg, akik távolról szemlélik. Mi van abban, hogy fiatal hölgyek szórakozni mennek férfiismerőseikkel? Most például mit követtek el, ami kivetnivaló? Semmit... Holott...

Elhallgatott és fürkésző tekintetét végigsiklatta arcán. Halkan beszélt, hizelgő, mély hangon, melyből megnyugtatásnak kellett volna zsongania, de nem igen bírt uralkodni magán. Keze remegve tartotta a cigarettát, érezte, hogy arca tüzel, s mindúntalan mélyen kellett lélegzenie, mert torka elszorult. Halántékán kopogott az ér, pontosan meg tudta volna számolni minden lüktetését. Mit mondjon? Az idő múlik, Andor magukra hagyta őket, ez az alkalom talán soha többé nem ismétlődik.

— Menjünk haza...

— Hát jó... Mindjárt... Igen, megyünk... Csak...

A kék tekintet rávetődött.

— Csak... Most nem szabad mindjárt elindulni. A tánctól egészen kihevült. Odakint már hűvös van, még meg talál fázni.

Örült a hirtelen jött ötletnek, amely nem is hangzott valószínűtlenül.

— Nézze csak, egészen forró lehet a teste, látom az arcán is.

Keze után nyúlt, átfogta csuklóját, mintha csakugyan arról akarna meggyőződni, hogy milyen meleg. Könnyedén tartotta a keskeny kezet s lassú mozdulattal indultak el ujjai Éva valóban forró bőrén, bátortalan símogatással.

Rekedten dörmögte:

— No, ugye... Vigyáznom kell magára, kedves Éva... Évácska...

— Pedig olyan fáradt vagyok már... Hiába, otthon korán megyünk aludni.

— Majd reggel... Ráér aludni reggel is. Hazaviszem s délig akár fel se keljen.

Még mindig tartotta a kezét, birtokba vette, már könyöke hajlásában siklottak az ujjai, érezte a bőr különös, bársonyos simaságát.

— Vigyázok magára, Évácska. Úgy vigyázok, mintha az én húgom volna... vagy még annál is több...

— Tessék?

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: György Aladár igazgató.

LESZÁLLOTT NÉMET EJTŐERNYŐSÖK
GYÜLEKEZÉSE EGY DÉLOLASZORSZÁGI CSATATÉREN